

Για ένα νέο μείγμα πολιτικής κατά τη μεταμνημονιακή περίοδο...

Η Ελλάδα, ολοκληρώνοντας τα προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής, εξισορρόπησε τα έσοδα με τις δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού, επιβαρύνοντας υπέρμετρα τους φορολογούμενους πολίτες, την εργασία και τις επιχειρήσεις, και επιβράδυνε έτσι την αναπτυξιακή προοπτική της οικονομίας.

Χωρίς οικονομικό και τεχνολογικό δυναμισμό, με ανυπαρξία βιομηχανικής πολιτικής, αποτεπένδυση μεγαλύτερη των 100 δις ευρώ, υψηλό εμπορικό έλλειμμα, τέρστιο απόθεμα κόκκινων δανείων, χαμηλή παραγωγικότητα, εκτεταμένη ανεργία και δημογραφική γήρανση, η χώρα μας δεν επιτρέπεται να περιορισθεί σε ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 2%, γιατί κινδυνεύει να εγκλωβιστεί στην κατηγορία των χωρών με χαμηλούς μισθούς, χαμηλές δεξιότητες και χαμηλή καινοτομία.

Η αφαίμαξη που υφίσταται η πραγματική οικονομία, προκειμένου να επιτευχθούν τα υπερπλεονάσματα, θα πρέπει, αν μη τι άλλο, να αξιοποιηθεί προς όφελος του παραγωγικού μετασχηματισμού της οικονομίας. Και να μην εξαντληθεί σε έναν ανταγωνισμό προεκλογικής παροχολογίας, που θα βλάψει τις μεσομακροπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας και θα στείλει αρνητικά μηνύματα στις διεθνείς αγορές, από τις οποίες παραμένουμε αποκλεισμένοι. Αύξηση π.χ. του κόστους της εργασίας, που δεν υποστηρίζεται από αντίστοιχη αύξηση της παραγωγικότητας, μπορεί να φέρει τελικά αντίθετα αποτελέσματα στην καταπολέμηση της ανεργίας και της αδήλωτης εργασίας.

Πρώτη προτεραιότητα για την επανεκκίνηση της οικονομίας δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι η τόνωση της κατανάλωσης, σε μια οικονομία όπου το 70% του ΑΕΠ της δημιουργείται από την κατανάλωση και οι εισαγωγές ξεπερνούν τις εξαγωγές κατά 21,5 δις ευρώ ετησίως. Γιατί απλά η τόνωση της κατανάλωσης θα πάει σε "ξένες" τσέπες, αφού δεν θα προέρχεται από την αύξηση του εγχωρίως παραγόμενου προϊόντος και της βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας τους.

Πρώτη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής οφείλει να είναι η τόνωση της παραγωγής μέσω της στοχευμένης μείωσης της υπερφορολόγησης της εργασίας, που με τη σειρά της θα φέρει πραγματική αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων, των επενδύσεων και των θέσεων απασχόλησης. Αποδέκτες αυτής της μείωσης φόρων και εισφορών πρέπει να είναι πρωτίστως οι εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα και η Ελληνική οικογένεια, που βλέπει μεγάλο τμήμα του εισοδήματός της να κατευθύνεται σε μη ανταποδοτικούς φόρους και εισφορές.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, ο ΣΕΒ καταθέτει τις προτάσεις του για τη δυναμική και βιώσιμη ανάκαμψη της οικονομίας, ελπίζοντας ότι θα αξιοποιηθούν στη χάραξη και υλοποίηση της φιλοεπενδυτικής και αναπτυξιακής πολιτικής, που έχει ανάγκη η χώρα μας.

Η δουλειά που μένει να γίνει για το μετασχηματισμό σε μια οικονομία της παραγωγής και των εξαγωγών είναι πολλή και απαιτητική. Η ευθύνη βρίσκεται αποκλειστικά στα χέρια όλων μας. Οι προκλήσεις για το σύνολο του πολιτικού συστήματος, όπως και για τις υπεύθυνες δυνάμεις της οικονομίας και της κοινωνίας, είναι σήμερα ιδιαίτερα αυξημένες. Ξεκινούν από την αναθεώρηση κρίσιμων άρθρων του Συντάγματος, διατρέχουν όλες τις λειτουργίες της δημόσιας διοίκησης και τα πεδία της οικονομίας – ιδιαίτερα στην χάραξη μιας φιλόδοξης βιομηχανικής πολιτικής - και φτάνουν μέχρι την ψηφιακή επανάσταση, που επιβάλλεται να ξεκινήσει άμεσα και στη χώρα μας. Το τι πρέπει να γίνει το γνωρίζουμε πλέον καλά. Απομένει η υλοποίηση.

Ενόψει της μακράς προεκλογικής περιόδου που ανοίγεται μπροστά μας είναι κρίσιμο να αποφευχθούν η πολιτική πόλωση και οι πελατειακές πολιτικές του παρελθόντος, που αποπροσανατολίζουν τους πολίτες από τα επίμονα και επείγοντα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας. Γιατί κάτι τέτοιο θα μας οδηγήσει σε αυξημένα επιτόκια, απρόθυμους επενδυτές, ανακοπή της ανάπτυξης, μείωση του εθνικού εκτοπίσματος και νέα περίοδο περιδίνησης και ανέχειας.

Η χώρα μας βγαίνει από τα μνημόνια ανταγωνιστικότερη, αλλά φτωχότερη. Είναι καθοριστικής σημασίας να αποδείξει ότι βγαίνει και σοφότερη. Με την ικανότητα να μετουσιώσει όλες τις οδυνηρές εμπειρίες σε σύνεση και συνεργασία, ώστε να γίνει πόλος σταθερότητας και ευημερίας στην προβληματική αυτή γωνιά της Ευρώπης. Οι μεγάλες θυσίες των πολιτών και των επιχειρήσεων πρέπει να πιάσουν τόπο, ώστε η Ελλάδα να προχωρήσει μπροστά, αφήνοντας πίσω της για πάντα τις στρεβλώσεις του παρελθόντος.

Θ. Φέσσας
Σεπτέμβριος 2018

Θα ήταν κρίμα να ανατραπούν οι προσδοκίες των νοικοκυριών...

Καταναλωτική εμπιστοσύνη: ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων στις ερωτήσεις σχετικά με την πρόθεση για μείζονες αγορές και για αποταμίευση το επόμενο 12μηνο (EE, DG ECFIN, Αυγ. 2018)

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmtsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Με την ευγενική χορηγία:

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Η ελληνική οικονομία ανακάμπτει με σταθερά βήματα, αν και όχι τόσο γρήγορα όσο απαιτούν οι περιστάσεις, για να ξεφύγουμε από την μεταμνημονιακή μιζέρια. Αυτό αποδεικνύει τις δυνατότητες που υπάρχουν εάν ενταθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ενισχυθεί περαιτέρω η εμπιστοσύνη των επενδυτών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Έτσι, συνεχίστηκε στο β' τρίμηνο του 2018, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, με το ΑΕΠ να αυξάνει σε ετήσια βάση κατά 1,8%, έναντι 2,5% το α' τρίμηνο του 2018 και 1,4% στο σύνολο του 2017, ενώ σε κλαδικό επίπεδο, στην αύξηση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας, ξεχωρίζουν οι επιδόσεις της Γεωργίας, της Βιομηχανίας, των Κατασκευών και των κλάδων του Εμπορίου, Τουρισμού και Μεταφορών. Η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύθηκε κατά 1%, έναντι μηδενικών αυξήσεων τα περασμένα τρία χρόνια, όπως αντανάκλαται και στη σχετικά ισχυρότερη οικονομική ευρωστία των νοικοκυριών που εμφανίζονται από την αρχή του χρόνου αυξημένη πρόθεση για μείζονες αγορές και για αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο. Οι εξαγωγές αγαθών (βιομηχανία) και υπηρεσιών (τουρισμός) συνεχίζουν να ανακάμπτουν με ταχύτερους ρυθμούς από προηγούμενα τρίμηνα. Από την άλλη, οι εισαγωγές (χωρίς πλοία) αυξάνονται κατά 9,5%, έναντι 4,3% στα μη προσαρμοσμένα στοιχεία. Με τις εξαγωγές να αυξάνονται κατά 9,4%, η υψηλή αύξηση των εισαγωγών αναδεικνύει και το χαμηλό βαθμό εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, που συγκρατεί την οικονομική δραστηριότητα σε χαμηλό επίπεδο, καθώς τα περιθώρια υποκατάστασης εισαγωγών παραμένουν περιορισμένα. Αλλά και οι επενδύσεις ανακάμπτουν, εάν εξαιρεθούν οι εισαγωγές πλοίων, που μειώνονται δραστικά από τα υψηλά επίπεδα του 2017, και που επηρεάζουν αρνητικά τις επενδύσεις σε πάγια (με τις επενδύσεις σε μεταφορικό εξοπλισμό να μειώνονται άνω του -50% στο α' εξάμηνο του 2018). Οι επενδύσεις ανακάμπτουν με υπερδιπλάσιους, μάλιστα, ρυθμούς (+11,9% χωρίς πλοία), σε σχέση με το 2017, και δεν μειώνονται κατά -5% όπως δείχνουν τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν στο α' εξάμηνο του 2018, χωρίς προσαρμογές για τα πλοία. Σημειώνεται ότι όλες οι κατηγορίες επενδύσεων αυξάνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς, με τις επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό και εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και επικοινωνιών, να αυξάνονται κατά 19% περίπου στο α' εξάμηνο του 2018. Σημειώνεται ότι η παραγωγικότητα της εργασίας, μετά από τρία χρόνια μείωσης, έχει επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής (+0,7% το α' εξάμηνο του 2018), στηρίζοντας ονομαστικές αυξήσεις στους μισθούς άνω του 1% (ή +0,8% λαμβάνοντας υπόψη τον πληθωρισμό) στο α' εξάμηνο του 2018 (έναντι 0,1% το 2017 και μειώσεων τα προηγούμενα χρόνια). Η απασχόληση, επίσης, των μισθωτών και του συνόλου των εργαζομένων, συνεχίζει να αυξάνεται και το 2018 με ρυθμούς άνω του 2% και 1,5% αντιστοίχως. Και όλα αυτά γίνονται χωρίς επεκτασιμότητα και ευνοϊκότερη ρύθμιση, και χωρίς αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, απλά και μόνο επειδή εμπεδώνεται η ανάκαμψη. Σημειώνεται ότι το συντελούμενο ξήλωμα του πλαισίου εργασιακών σχέσεων μπορεί δυναμικά να αντιστρέψει την καλή αυτή πορεία της οικονομίας, και είναι πιθανόν να οδηγήσει στην ανεργία ανθρώπους που έχουν και την μεγαλύτερη ανάγκη. Αυτό θα συμβεί εάν οι μισθοί αρχίσουν να αυξάνουν με ρυθμό υψηλότερο της παραγωγικότητας, εάν, για παράδειγμα, υπερβολικές αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, επεκταθούν και καλύψουν, με τη βοήθεια της διαιτησίας, τις μισθολογικές αναπροσαρμογές σε όλη την οικονομία. Για αυτό χρειάζεται περίσκεψη και περισυλλογή τώρα που η οικονομία ανακάμπτει, και όχι υποσχέσεις και κούφια λόγια.

ΑΕΠ και Οικονομικό κλίμα
(ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι
Εθνικοί Λογαριασμοί, Q2
2018, ΕΕ-DG ECFIN, Αυγ.
2018)

115 συγκεκριμένες προτάσεις σε 4 πεδία: Υπόμνημα θέσεων ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ έχει επανειλημμένα υποβάλει στο δημόσιο διάλογο εκτενείς και τεκμηριωμένες προτάσεις για το μείγμα πολιτικής που απαιτείται ώστε να επιστρέψουμε σε μια δυναμική και βιώσιμη ανάκαμψη, για τα διαθέσιμα εργαλεία, τις βέλτιστες διεθνείς και ευρωπαϊκές πρακτικές, τις αποτελεσματικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα (ενδεικτικά: [Εργαλειοθήκη επιτάχυνσης παραγωγικών επενδύσεων](#), [Προτάσεις για τη βιομηχανική πολιτική](#), [Συνέδριο για το Μέλλον της Εργασίας](#), [Προτάσεις για την ανταγωνιστικότητα των ΜμΕ στην Ελλάδα](#), [Ψηφιακή Στρατηγική για την Ελλάδα](#), [Εκθέσεις Επιπτώσεων του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος](#) κα). Όπως επίσης έχει επανειλημμένα τονίσει ότι η εδραίωση συνθηκών ισχυρής ανάπτυξης προϋποθέτει τη δέσμευση των παραγωγικών δυνάμεων και της Πολιτείας σε έναν φιλόδοξο εθνικό στόχο αύξησης του μεριδίου της βιομηχανίας στο 12% του ΑΕΠ της χώρας και τη διαρκή αύξηση της παραγωγικότητας (ΑΕΠ ανά απασχολούμενο) μέσα από τον εκτεταμένο ψηφιακό μετασχηματισμό και την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού με νέες δεξιότητες. Και αυτό γιατί μια οικονομία με χαμηλή και μειούμενη παραγωγικότητα δεν μπορεί να είναι διεθνώς ανταγωνιστική.

Η αναπτυξιακή δυναμική παραμένει ασθενής, με την παραγωγικότητα της Ελλάδας να μειώνεται συνεχώς από το 2008, και να μην ξεπερνάει σήμερα το 50% της παραγωγικότητας των προηγμένων χωρών του κόσμου (ΟΟΣΑ).

Καθώς οι μεσοπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές δεν επιτρέπουν ενθουσιασμό, εφόσον η χώρα έχει συμφωνήσει σε μια σφιχτή δημοσιονομική πολιτική υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων, η αύξηση της

επενδυτικής ελκυστικότητας επικεντρώνεται για μια ακόμη φορά στην προσπάθεια αντιμετώπισης των διαρκών διαρθρωτικών υστερήσεων του ελληνικού επιχειρείν.

Η αναπτυξιακή δυναμική παραμένει ασθενής, με την παραγωγικότητα της Ελλάδας να μειώνεται συνεχώς από το 2008, και να μην ξεπερνάει σήμερα το 50% της παραγωγικότητας των προηγμένων χωρών του κόσμου (ΟΟΣΑ).

Το τραπεζικό σύστημα αδυνατεί να στηρίξει την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς το θεσμικό πλαίσιο εξυγίανσης του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών και αναδιάρθρωσης των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων είναι εξαιρετικά δυσκίνητο και αναποτελεσματικό.

Το τραπεζικό σύστημα αδυνατεί να στηρίξει την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς το θεσμικό πλαίσιο εξυγίανσης του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών και αναδιάρθρωσης των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων είναι εξαιρετικά δυσκίνητο και αναποτελεσματικό.

Η δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να παρεμποδίζει παρά να διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς προσπαθεί με μεγάλο κόστος για την κοινωνία, να διατηρήσει τα προνόμιά της.

Το ενδεχόμενο ξήλωμα των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας δυναμιτίζει τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας, ιδιαίτερα αν επικρατήσει η λανθασμένη άποψη ότι η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να στηριχθεί όχι τόσο στην αύξηση της προσφοράς μέσω ανταγωνιστικότητας και κερδοφόρων επενδύσεων αλλά στην αύξηση της ζήτησης μέσω πολιτικών αναδιανομής του εισοδήματος.

Το φορολογικό σύστημα παραμένει αντανάπτυξιακό, με τους υψηλούς φορολογικούς συντελεστές να

οδηγούν την οικονομική δραστηριότητα στην παραοικονομία (φοροδιαφυγή, λαθρεμπόριο, αδήλωτη εργασία, κ.ο.κ.), δημιουργώντας αντικίνητρα στη μεγέθυνση των επιχειρήσεων και στις επενδύσεις. Οι μεγάλες και οργανωμένες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πλέον ένα δυσβάσταχτο μη μισθολογικό κόστος, λόγω των υψηλών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και της υπερπροοδευτικότητας της φορολογίας, με εταιρική φορολογία (συνδυαστικά φόρος κερδών, φόρος μερισμάτων και εισφορές) από τις υψηλότερες στον κόσμο, και στρέφουν επενδυτικά κεφάλαια αλλά και στελέχη υψηλής εξειδίκευσης, μακριά από την πατρίδα μας.

Η δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να παρεμποδίζει παρά να διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς προσπαθεί με μεγάλο κόστος για την κοινωνία, να διατηρήσει τα προνόμιά της.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα είναι μη ανταποδοτικό, με τους νέους ασφαλισμένους να μη γνωρίζουν τη σύνταξη που θα πάρουν, και με τις εισφορές τους να ενσωματώνονται στα γενικά φορολογικά έσοδα, και όχι να επενδύονται σε συνταξιοδοτική αποταμίευση. Αλλά και με τους συνταξιούχους να απειλούνται με συνεχή συρρίκνωση των συντάξεών τους.

Η εργαζόμενη οικογένεια, ειδικά του ιδιωτικού τομέα, επιβαρύνεται μόνο δυσανάλογα και πολλαπλά από υψηλούς, προοδευτικούς, μη ανταποδοτικούς φόρους και εισφορές την ώρα που όλες οι άλλες χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου προσφέρουν γενναία αφορολόγητα ή επιστροφές φόρου στοχευμένα στις εργαζόμενες αυτές οικογένειες. Η υπογεννητικότητα και κατά συνέπεια η προοπτική συνεχούς μείωσης όσων θα συμβάλλουν στο συνταξιοδοτικό είναι η αναπόφευκτη συνέπεια αυτής της – καταστρεπτικής για τη χώρα – πολιτικής.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα είναι μη ανταποδοτικό, με τους νέους ασφαλισμένους να μη γνωρίζουν τη σύνταξη που θα πάρουν, και με τις εισφορές τους να ενσωματώνονται στα γενικά φορολογικά έσοδα, και όχι να επενδύονται σε συνταξιοδοτική αποταμίευση. Αλλά και με τους συνταξιούχους να απειλούνται με συνεχή συρρίκνωση των συντάξεών τους.

Στο πλαίσιο αυτό διαχρονικά διαρθρωτικά προβλήματα, επιδεικνύουν αξιοσημείωτες αντοχές και καθλώνουν τη χώρα στο επενδυτικό περιθώριο.

Το ύψος των φορολογικών συντελεστών, το επίπεδο της διαφθοράς, ο βαθμός πολιτικής σταθερότητας, η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των θεσμών, η ικανότητα μιας οικονομίας να καινοτομεί, η προσαρμοστικότητα του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελούν παράγοντες κρίσιμης σημασίας για την προσέλκυση επενδύσεων τους οποίους η χώρα πρέπει να αντιμετωπίσει εφόσον επιθυμεί να επανατοποθετηθεί στον διεθνή επενδυτικό χάρτη.

Στον ΣΕΒ πιστεύουμε ότι η άσκηση πολιτικής στη μετα-μνημονιακή εποχή πρέπει να έχει ως επίκεντρο στοχευμένες και ρεαλιστικές παρεμβάσεις για τη **βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος καθώς αυτό αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την προσέλκυση και την τόνωση των επενδύσεων**. Μόνο έτσι μπορεί να επιταχυνθούν σημαντικές παραγωγικές **επενδύσεις**, οι οποίες αυξάνουν την παραγωγικότητα και αποτελούν τη βάση για την άνοδο των εισοδημάτων και της απασχόλησης.

Για τον ΣΕΒ η στρατηγική ανάπτυξης μέχρι το 2020 πρέπει να εστιάσει σε 4 πυλώνες:

1. **Αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων με βιομηχανική αναγέννηση, βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής μεταποίησης**
2. **Αποτελεσματικό και μικρότερο κράτος με μείωση της γραφειοκρατίας και συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα**
3. **Ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας**
4. **Καλύτερες και περισσότερες δουλειές με σύγχρονες δεξιότητες και αποτελεσματική εκπαίδευση**

Οι **115 προτάσεις του ΣΕΒ** για την απαιτούμενη αλλαγή πολιτικής στα επιμέρους εμπόδια στην ανάπτυξη συνοψίζονται παρακάτω.

Η εργαζόμενη οικογένεια, ειδικά του ιδιωτικού τομέα, επιβαρύνεται μόνο δυσανάλογα και πολλαπλά από υψηλούς, προοδευτικούς, μη ανταποδοτικούς φόρους και εισφορές την ώρα που όλες οι άλλες χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου προσφέρουν γενναία αφορολόγητα ή επιστροφές φόρου στοχευμένα στις εργαζόμενες αυτές οικογένειες.

A. Παραγωγικές επενδύσεις με βιομηχανική αναγέννηση, βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας

Εκσυγχρονισμός του Συντάγματος

1. Άρθρο 24: Αντικατάσταση της λέξης «αιφορία» με τον όρο «βιώσιμη ανάπτυξη» καθώς και της λέξης «αρμοδιότητα» με τη λέξη «υποχρέωση». Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος είναι αναγνωρισμένη υποχρέωση του κράτους, και όχι απλά «αρμοδιότητα». Το περιβάλλον χρήζει προστασίας ταυτόχρονα με την προστασία του δικαιώματος στην ιδιοκτησία και στην οικονομική ελευθερία αλλά και με την ανάγκη τόνωσης της επιχειρηματικής ελευθερίας και προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων που είναι επιτακτική για την δημιουργία μιας ανταγωνιστικής οικονομίας. Η εκ των πραγμάτων σύγκρουση μεταξύ των ισοδύναμων δικαιωμάτων της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης, μπορεί και πρέπει να εξισοροποιηθεί με την αντικατάσταση της έννοιας της «αιφορίας» από την έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης», η οποία αφενός μεν καλύπτει και τους τρεις αναπτυξιακούς πυλώνες: περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό, αφετέρου είναι σαφώς ευκολότερα ερμηνεύσιμη από τη Διοίκηση και τα Δικαστήρια.
2. Άρθρο 78: Κατάργηση της αναδρομικής φορολογίας. Η ανάγκη για σταθερότητα του φορολογικού περιβάλλοντος έχει τονιστεί σε κάθε επίπεδο, ως μονόδρομος για την αποτελεσματική της ελληνικής οικονομίας και την ενεργό προσέλκυση επενδύσεων. Σημαντικό μέρος του προβλήματος αποτελούν οι διατάξεις που επιβάλλουν την αναδρομική εφαρμογή νομοθετημάτων με δυσμενέστερο φορολογικό καθεστώς καθώς αποτελούν σημαντικό αντικίνητρο για την ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Παράλληλα, η εφαρμογή διαδοχικών παρατάσεων του χρόνου παραγραφής των φορολογικών αξιώσεων του Δημοσίου εξακολουθεί να αποτελεί τροχοπέδη για την συνολική οικονομία. Για τον ΣΕΒ, φαντάζει αδιανόητη η συνέχιση της λειτουργίας του κράτους και της οικονομίας χωρίς

μια ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών σε επίπεδο Συνταγματικού νομοθέτη. Η θέσπιση ενός λειτουργικού ρυθμιστικού πλαισίου δεν θα πρέπει μόνο να αντιμετωπίζει τα συγκεκριμένα προβλήματα, αλλά οφείλει να επιτρέψει την δημιουργία ενός κύκλου πραγματικής αξιοποίησης, επανεπένδυσης και πολλαπλασιασμού των δημόσιων και ιδιωτικών πόρων.

3. Άρθρο 106: Κατοχύρωση της ιδιωτικής οικονομικής πρωτοβουλίας και του ανταγωνισμού. Παρότι η οικονομική ελευθερία και ο ανταγωνισμός προστατεύονται σε ένα βαθμό από το ισχύον Σύνταγμα, θεωρούμε ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία πρέπει να αναδειχθεί σαν ουσιαστικός μοχλός ανάπτυξης, με ευθεία αναφορά στην προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, ως δομικό στοιχείο διαφύλαξης του δικαιώματος ανάπτυξης της οικονομικής ελευθερίας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Περαιτέρω, κρίνουμε ότι η προβλεπόμενη από το ισχύον δίκαιο ανεξάρτητη αρχή πρέπει να συγκαταλέγεται μεταξύ των συνταγματικώς προβλεπόμενων.

Χρηματοδοτικά εργαλεία και επενδυτικά κίνητρα

4. Οριζόντια επενδυτικά κίνητρα, όπως οι επιταχυνόμενες αποσβέσεις και οι υπερ-αποσβέσεις.
5. Συμψηφισμός των ζημιών προηγούμενων χρήσεων με μελλοντικά κέρδη χωρίς χρονικό περιορισμό. Ο συμψηφισμός περιορίζεται στο 70% των κερδών.
6. Επιτάχυνση διαδικασιών ένταξης και αποπληρωμής προγραμμάτων ΕΣΠΑ και αναπτυξιακών νόμων.
7. Διευθέτηση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με επίλυση ειδικά των φορολογικών ζητημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια διαγραφής οφειλών και με παραπέρα στοχευμένες επεμβάσεις στο προ-πτωχευτικό και πτωχευτικό δίκαιο ώστε να διευκολυνθούν οι ταχείες αναδιαρθρώσεις που σώζουν αξία και θέσεις εργασίας την ίδια ώρα που θα εξασφαλίζεται η προστασία όσων διοικήσεων δρουν με καλή πρόθεση.

8. Άρση κεφαλαιακών περιορισμών (capital controls).
9. Διευκόλυνση πρόσβασης σε μη τραπεζική χρηματοδότηση (π.χ. Χρηματιστήριο, έκδοση εταιρικών ομολόγων, επιδοτούμενη χρηματοδότηση) με ευθυγράμμιση πλαισίου με το δίκαιο και τους μηχανισμούς επιβολής αυτού των χωρών με ανεπτυγμένες αγορές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, απλοποίηση διαδικασιών και μείωση κόστους.
10. Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για νέες προσλήψεις.

Το φορολογικό σύστημα παραμένει αντανάπτυξιακό, με τους υψηλούς φορολογικούς συντελεστές να οδηγούν την οικονομική δραστηριότητα στην παραοικονομία (φοροδιαφυγή, λαθρεμπόριο, αδήλωτη εργασία, κ.ο.κ.), δημιουργώντας αντικίνητρα στη μεγέθυνση των επιχειρήσεων και στις επενδύσεις.

Φορολογική πολιτική

11. Σταδιακή αποκλιμάκωση (30%) φορολογικών συντελεστών και εισφορών των μισθωτών και των νομικών προσώπων (συνδυαστικά φόρος κερδών, φόρος μερισμάτων και εισφορές). Βελτίωση της φορολογικής προβλεψιμότητας με τριετή αποφυγή αύξησης των συντελεστών.
12. Εξορθολογισμός του ΦΠΑ ειδικά στις κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών που εκτίθενται σε διεθνή ανταγωνισμό.
13. Αποκατάσταση της κανονικότητας των φορολογικών ελέγχων, ειδικά στους χρόνους των παραγραφών, παράλληλα με την απλοποίηση των ελέγχων.
14. Αξιοποίηση του φορολογικού πιστοποιητικού για την ολοκλήρωση του ελέγχου των ανέλεγκτων χρήσεων.

15. Σαφής προσδιορισμός των περιπτώσεων ύπαρξης φοροδιαφυγής και των επακόλουθων περιπτώσεων ποινικών διώξεων των διοικούντων και στελεχών των επιχειρήσεων.
16. Επίλυση τεχνικών ζητημάτων και αντικινήτρων που αφορούν τις διαγραφές απαιτήσεων / αναδιαρθρώσεις οφειλών.
17. Επίλυση σειράς τεχνικών ζητημάτων, ειδικά σε ότι αφορά αποσβέσεις, προκαταβολές φόρου, ειδικούς φόρους κατανάλωσης και χρεώσεις που επιβαρύνουν την παραγωγή, και που πλήττουν ειδικά την υγιή και παραγωγική επιχειρηματικότητα.

Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων

18. Κατάργηση της άδειας λειτουργίας και αντικατάστασή της από γνωστοποίηση λειτουργίας.
19. Αντιστοίχιση της κατηγοριοποίησης των έργων και δραστηριοτήτων βάσει της όχλησης με την κατηγοριοποίηση βάσει των επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως προβλέπεται στην περιβαλλοντική αδειοδότηση.
20. Δημιουργία one stop shop για την αδειοδότηση (κατά το πρότυπο του ΕΡΜΗΣ, ΓΕΜΗ κ.ά.).
21. Άμεση έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Αδειοδότησης και Ελέγχων (ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης).
22. Δυνατότητα αξιοποίησης πιστοποιημένων ελεγκτών κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός

23. Θέσπιση χρήσεων γης για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας (εντός των επόμενων δύο ετών)
24. Εφαρμογή των προβλέψεων για τη μεταφορά συντελεστή δόμησης.
25. Ανάπτυξη ηλεκτρονικής εφαρμογής ψηφιοποίησης του χώρου (σύνδεση με κτηματολόγιο, δασικούς χάρτες, ορθοφωτοχάρτες αιγιαλού και παραλίας κ.λπ.).
26. Εισαγωγή ειδικής διαδικασίας για την ταχεία επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης ανά επίπεδο σχεδιασμού.

27. Θέσπιση ή επικαιροποίηση κατά προτεραιότητα Ειδικών Χωροταξικών Σχεδίων για τη Βιομηχανία, την Εξόρυξη και τη Θαλάσσια Δραστηριότητα.

Οι μεγάλες και οργανωμένες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πλέον ένα δυσβάσταχτο μη μισθολογικό κόστος, λόγω των υψηλών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και της υπερπροοδευτικότητας της φορολογίας, με εταιρική φορολογία (συνδυαστικά φόρος κερδών, φόρος μερισμάτων και εισφορές) από τις υψηλότερες στον κόσμο, και στρέφουν επενδυτικά κεφάλαια αλλά και στελέχη υψηλής εξειδίκευσης, μακριά από την πατρίδα μας.

Κόστος ενέργειας και πρώτων υλών

28. Αυστηρά ανταποδοτικά και ανταγωνιστικά τέλη μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
29. Απευθείας εισαγωγή ηλεκτρικού ρεύματος καθώς και δυνατότητας για σύναψη διμερών συμβάσεων με ηλεκτροπαραγωγούς.
30. Εξομοίωση του ΕΦΚ ηλεκτρικής ενέργειας μέσης τάσης με τον ισχύοντα για την υψηλή τάση.
31. Μείωση του ΕΦΚ diesel ηλεκτροπαραγωγής και βιομηχανικής χρήσης στα κατώτατα προβλεπόμενα από την ευρωπαϊκή νομοθεσία επίπεδα.
32. Απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών.
33. Αντικατάσταση πρώτων υλών με δευτερογενείς στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας.

Τελωνειακές διαδικασίες (εισαγωγές/εξαγωγές)

34. Πλήρης ηλεκτρονικοποίηση προ-τελωνειακών και τελωνειακών διαδικασιών μέσα από την επιτάχυνση υλοποίησης της ενιαίας θυρίδας (single window).
35. Ταχύτεροι συμψηφισμοί ή/και επιστροφές ΦΠΑ.
36. Δημιουργία ενιαίου tax portfolio με συμψηφισμό απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε όλους τους φόρους και τέλη.
37. Εντατικοποίηση ελέγχων για την πάταξη του λαθρεμπορίου στις εισαγωγές και τις εξαγωγές.
38. Επίσπευση διεθνών εμπορικών συμφωνιών για το άνοιγμα νέων αγορών για τις εξαγωγές.

Β. Αποτελεσματικό και μικρότερο κράτος με μείωση της γραφειοκρατίας και συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Εκσυγχρονισμός του Συντάγματος

39. Προσθήκη νέου άρθρου για την υποχρεωτική κωδικοποίηση και ψήφιση των κωδικοποιημένων νόμων. Παρότι οι κανόνες για την ορθή νομοθέτηση προβλέπονται, μεταξύ άλλων, στον ν. 4048/2012, έχει αποδειχθεί ότι επί της ουσίας δεν εφαρμόζονται. Η ανασφάλεια δικαίου που προκαλείται από την πανσπερμία διατάξεων κυρίως δευτερογενούς νομοθεσίας, ή διατάξεων ατάκτως εισαχθέντων σε άσχετα νομοθετήματα και με ελλιπή αιτιολογική βάση, έχει προκαλέσει εξαιρετικά μεγάλη αβεβαιότητα όχι μόνο στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, αλλά και στους ίδιους τους εφαρμοστές του νόμου που καλούνται να ασκήσουν τον σχετικό έλεγχο και εποπτεία. Είναι τόσο συχνό το φαινόμενο παρερμηνειών και άγνοιας δικαίου που ακόμα και η προσπάθεια για την θεραπεία του μέσω της έκδοσης ερμηνευτικών εγκυκλίων, κατέληξε να επιτείνει, αντί να επιλύει το πρόβλημα. Για το λόγο αυτό, ως μόνη λύση προκρίνεται η συνταγματική θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής κωδικοποίησης και ψήφισης των κωδικοποιημένων νόμων.
40. Άρθρο 110: Απλούστερες και ταχύτερες διαδικασίες αναθεώρησης των μη θεμελιωδών

διατάξεων του Συντάγματος. Το κείμενο του Συντάγματος σαφώς και θα πρέπει να αποτελεί μια σταθερή βάση λειτουργίας της πολιτείας και του κράτους, με διατάξεις που να διέπονται από λιτότητα και ευελιξία, ευρισκόμενες ταυτόχρονα σε αρμονία με την σύγχρονη πραγματικότητα αλλά και τους κανόνες του Ευρωπαϊκού δικαίου ενώ απαντούν σε διαχρονικά αιτήματα των πολιτών. Ωστόσο, η ιλιγγιώδης ταχύτητα των εξελίξεων σε κάθε τομέα, σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, επιβάλλει την θέσπιση της δυνατότητας υιοθέτησης απλούστερων και ταχύτερων διαδικασιών αναθεώρησης των μη θεμελιωδών διατάξεων του ώστε να διατηρείται η ευελιξία και η λειτουργικότητά του και να αποφεύγονται αγκυλώσεις που μπορεί να το καταστήσουν αναποτελεσματικό και αναχρονιστικό.

41. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας τη σημασία της καλύτερης οργάνωσης του κράτους και της δημόσιας διοίκησης για την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας, καταγράφονται 3 πεδία που θα πρέπει να απασχολήσουν την Βουλή και τα κόμματα. Αυτά αφορούν στη σταθερότητα των εκλογικών κύκλων ώστε να μην επηρεάζεται δυσμενώς η οικονομία από συχνές πολιτικές αλλαγές, στην ανάγκη διάρρηξης των πελατειακών σχέσεων που παρεμποδίζουν την υλοποίηση αναγκαίων μεταρρυθμίσεων υπέρ του δημοσίου συμφέροντος και τέλος στη θέσπιση ειδικών εγγυήσεων με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Ιδιωτικοποιήσεις και αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας

42. Επιτάχυνση και επέκταση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας, με Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για αναγκαία έργα κρίσιμων υποδομών και διασυνδέσεων.
43. Εξοικονόμηση δαπανών και βελτίωση της αποτελεσματικότητας παρεχόμενων υπηρεσιών του κράτους με τη μέθοδο του out-sourcing.

Καλή νομοθέτηση και θεσμικό πλαίσιο

44. Υλοποίηση υποχρεωτικής κωδικοποίησης της νομοθεσίας με επίπτωση στη λειτουργία της επιχείρησης.
45. Υποχρεωτική διενέργεια ex-post εκθέσεων επιπτώσεων νομοθεσίας με επίπτωση στην επιχειρηματικότητα (π.χ. για νομοθετήματα που έχουν ήδη εφαρμοστεί για περισσότερα από 3 χρόνια).
46. Εφαρμογή του κανόνα “1 in-2 out” για κάθε νέα επιβάρυνση που επιβάλλεται στην επιχειρηματικότητα.
47. Ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με τις αποφάσεις των ανωτάτων δικαστηρίων.

Απονομή δικαιοσύνης και επιτάχυνση επίλυσης διαφορών με το κράτος και τους ιδιώτες

48. Ολοκλήρωση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και διασύνδεση με πληροφοριακά συστήματα άλλων εμπλεκομένων (π.χ. ΓΕΜΗ, Taxis, Ergani).
49. Μείωση του όγκου των εκκρεμών υποθέσεων, μέσω της ομαδοποίησης και εκκαθάρισης ομοειδών υποθέσεων από ειδική ομάδα δικαστικών λειτουργιών.
50. Ενίσχυση της νομικής, τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης των δικαστών με την αξιοποίηση πρακτικών εξωτερικής ανάθεσης ή δικαστικών βοηθών.
51. Αξιολόγηση αποδοτικότητας των δικαστηρίων, μέσω της θέσπισης συστήματος στοχοθεσίας και διαρκούς παρακολούθησης της απόδοσης των δικαστηρίων.

Έλεγχος και εποπτεία αγοράς

52. Εισαγωγή συστήματος κεντρικού συντονισμού των ελέγχων (εφαρμογή της αρχής του “single audit”).
53. Αύξηση του αριθμού των ελέγχων μέσω αξιοποίησης πρακτικών εξωτερικής ανάθεσης.
54. Εξορθολογισμός των προστίμων, με βάση την αρχή της αναλογικότητας της παράβασης.
55. Έκδοση δευτερεύουσας νομοθεσίας για την ουσιαστική εφαρμογή στην πράξη του Ν. 4512/2018

56. Εισαγωγή πρακτικών ανάλυσης κινδύνου (risk assessment) για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια των ελέγχων.

Καταπολέμηση Διαφθοράς

57. Εξορθολογισμός των ελεγκτικών φορέων κατά της διαφθοράς.
58. Αναθεώρηση νομοθεσίας ώστε να εξασφαλίζεται η ουσιαστική προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.
59. Εφαρμογή στην πράξη του θεσμικού πλαισίου για τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου στη δημόσια διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση. Ανάπτυξη συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, με πρόβλεψη για σταδιακή εκπαίδευση των στελεχών τους με διεθνώς αναγνωρισμένες πιστοποιήσεις.

Λειτουργία επιχειρήσεων

60. Επέκταση της λειτουργίας «Υπηρεσίες Μιας Στάσης» σε όσες περιπτώσεις επιχειρήσεων και πράξεων δεν προβλέπεται σήμερα.
61. Θέσπιση μηχανισμών «έγκαιρης προειδοποίησης» φαινομένων αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων με αξιοποίηση υποδομής «εξωδικαστικού μηχανισμού» και παράλληλη προσαρμογή των διατάξεων περί «αλληλέγγυας ευθύνης» στο Ενωσιακό δίκαιο.
62. Καθιέρωση μόνιμου και πιο απλού μηχανισμού εξωδικαστικού συμβιβασμού ρύθμισης οφειλών για απλές περιπτώσεις και παράλληλη στοχευμένη βελτίωση διατάξεων του προ-πρωχευτικού και πτωχευτικού δικαίου για τις περιπτώσεις που απαιτείται cram down.

Δημόσιες προμήθειες και συμβάσεις

63. Θέσπιση διαδικασίας αξιολόγησης των προμηθευτών του δημοσίου και διασύνδεση των αποτελεσμάτων με τη συμμετοχή σε επόμενους διαγωνισμούς προμηθειών.
64. Μεγαλύτερη εφαρμογή των «συμφωνιών πλαισίου» και του «ανταγωνιστικού διαλόγου» στις δημόσιες προμήθειες.
65. Μείωση του αριθμού των αναθετουσών αρχών.

- 66. Ενίσχυση του ρόλου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)
- 67. Απλοποίηση της διαδικασίας εγγραφής στο μητρώο του ΚΗΜΔΗΣ.
- 68. Δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης υλοποίησης των συμβάσεων.

Γ. Ψηφιακός μετασχηματισμός

- 69. Εγκαθίδρυση ανεξάρτητου μοντέλου ψηφιακής διακυβέρνησης για την εποπτεία της υλοποίησης της Εθνικής Ψηφιακής στρατηγικής, το οποίο θα εξασφαλίζει την ευδιάκριτη κατανομή αρμοδιοτήτων και εξουσιών. Η δομή διακυβέρνησης θα πρέπει να παραμένει αμετάβλητη και ανεξάρτητη από τις πολιτικές εναλλαγές για να εξασφαλίζεται η συνέχεια της εφαρμογής της ψηφιακής στρατηγικής.
- 70. Επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε όλο το μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- 71. Επιτάχυνση ευρυζωνικών δικτύων οπτικών ινών και ασύρματων δικτύων σε όλη την επικράτεια, ώστε να διευκολύνεται η συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας.
- 72. Διασύνδεση των ηλεκτρονικών μητρώων (ΓΕΜΗ, Taxis, ICISnet, ΕΦΚΑ, κτλ). Εφαρμογή της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (eID), της ηλεκτρονικής υπογραφής και των ηλεκτρονικών πιστοποιήσεων για τη διασφάλιση της ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών.
- 73. Ολοκλήρωση της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης του συνόλου των διαδικασιών που παρέχονται από το ΓΕΜΗ. Διασύνδεση του ΓΕΜΗ με Taxis, ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, Πρωτοδικεία για όλες τις μεταβολές από τη σύσταση μέχρι και την παύση λειτουργίας μιας επιχείρησης.
- 74. Διαμόρφωση πολιτικών για την αξιοποίηση ανοιχτών δεδομένων. Εξασφάλιση του ηλεκτρονικού απορρήτου και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
- 75. Κατάργηση ή εκλογίκευση σε επίπεδα συγκρίσιμα των άλλων χωρών της ΕΕ των έμμεσων φορολογικών επιβαρύνσεων σε υπηρεσίες και

προϊόντα που είναι κρίσιμα για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας.

- 76. Επενδυτικά κίνητρα για την προσαρμογή της βιομηχανίας στις απαιτήσεις του Industry 4.0.
- 77. Συμφωνίες-πλαίσιο εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing) για ψηφιακές υπηρεσίες του δημοσίου.

Δ. Καλύτερες και περισσότερες δουλειές με σύγχρονες δεξιότητες και αποτελεσματική εκπαίδευση

Εκσυγχρονισμός του Συντάγματος

- 78. Άρθρο 16: Ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων. Η αναθεώρηση του άρθρου 16 θα πρέπει να βασιστεί στις σύγχρονες ανάγκες του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να ενσωματώνει τις αρχές που διασφαλίζουν τον ουσιαστικό εκσυγχρονισμό του. Στην κατεύθυνση αυτή, κρίνεται επιβεβλημένη η άρση της απόλυτης απαγόρευσης ίδρυσης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων για την παροχή ανώτατης εκπαίδευσης και η θεμελίωση της δυνατότητας λειτουργίας ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από τον ιδιωτικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται στον μέγιστο βαθμό η προσφορά μιας πληθώρας άρθρων και αξιόλογων υπηρεσιών εκπαίδευσης ενώ, για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, η σχετική ιδιωτική πρωτοβουλία οφείλει να ασκείται υπό τις προϋποθέσεις, την εποπτεία και τον έλεγχο του κράτους.

Εργασιακές σχέσεις

- 79. Κατάργηση «υποχρεωτικής διαιτησίας».
- 80. Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και παροχή κινήτρων στις νομοταγείς επιχειρήσεις.
- 81. Αποκέντρωση συλλογικών διαπραγματεύσεων σε επίπεδο επιχειρήσεων και υπερίσχυση επιχειρησιακών συμβάσεων έναντι κλαδικών.
- 82. Αναβάθμιση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Υπουργείο Εργασίας (π.χ. ΕΡΓΑΝΗ, ΕΦΚΑ) και τους εποπτευόμενους φορείς και διασύνδεση με άλλες πλατφόρμες της δημόσιας διοίκησης (ΓΕΜΗ, Taxis, κ.ά.).

83. επικαιροποίηση κανονισμού ασφάλισης ΕΦΚΑ.
84. Δυνατότητα επέκτασης των κλαδικών (και όχι των ομοιοεπαγγελματικών) συλλογικών συμβάσεων εργασίας (και όχι των αποφάσεων υποχρεωτικής διαιτησίας) μόνο με τη σύμφωνη γνώμη των συμβαλλομένων μερών.
85. Μείωση μη μισθολογικού κόστους εργασίας (ασφαλιστικές εισφορές και φορολογία εισοδήματος).
86. Διασύνδεση αμοιβών με απασχόληση και παραγωγικότητα.
87. Αποσυσχέτιση μεταβολής κατωτάτου μισθού από τις μεταβολές των συμβατικών μισθών και από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις σε επίπεδο επιχειρήσεων και κλάδων.
88. Άμεση ανάκληση του άρθρου 9 του Ν 4554/18 περί εργολαβιών / υπεργολαβιών.
89. Ομαδοποίησης και εκκαθάριση ομοειδών υποθέσεων εργατικού και ασφαλιστικού δικαίου και δημιουργία «προτύπων» για χρήση από το ΣΕΠΕ.

Το ενδεχόμενο ξήλωμα των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας δυναμιτίζει τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας, ιδιαίτερα αν επικρατήσει η λανθασμένη άποψη ότι η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να στηριχθεί όχι τόσο στην αύξηση της προσφοράς μέσω ανταγωνιστικότητας και κερδοφόρων επενδύσεων αλλά στην αύξηση της ζήτησης μέσω πολιτικών αναδιανομής του εισοδήματος.

Αγορά εργασίας και Ανθρώπινο Δυναμικό

90. Εξειδίκευση δράσεων προσαρμογής εργαζομένων στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση, τα πράσινα επαγγέλματα και την κλιματική αλλαγή.
91. επικαιροποίηση και προσαρμογή νομοθετικού πλαισίου για την τηλεργασία και τις νέες μορφές απασχόλησης.
92. Δράσεις εισαγωγής σύγχρονων συστημάτων Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και ενίσχυσης διακρατικών προγραμμάτων επιμόρφωσης μέσω ανταλλαγής προσωπικού (on the job training).
93. Ενίσχυση πολιτικών ενεργούς απασχόλησης για εξωστρεφείς κλάδους και ειδική προνομοδότηση της αύξησης εξαγωγών με αναλογική μείωση φορολογίας και ασφαλιστικών εισφορών.
94. Απλοποίηση διαδικασιών ΛΑΕΚ με διαχείριση από τους εργοδοτικούς φορείς και διάθεση επιπλέον ειδικού ποσοστού για την ψηφιακή προσαρμογή.
95. Ολοκλήρωση και ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας: Εντοπισμός των κρίσιμων επαγγελματών και ειδικοτήτων για την ανάπτυξη των Τομέων προτεραιότητας της Ελληνικής Οικονομίας καθώς και ο εντοπισμός των αναγκών για κρίσιμες ψηφιακές, οριζόντιες και «πράσινες» δεξιότητες. Ουσιαστική και ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα στάδια λειτουργία του Συστήματος.
96. Δημιουργία Τομεακών Σχεδίων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού σε κρίσιμους Τομείς της Ελληνικής οικονομίας, που να περιλαμβάνουν τη διάγνωση αναγκών, τον εντοπισμό κρίσιμων επαγγελματών, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, την προώθηση της συνεργασίας με εκπαιδευτικούς φορείς για την ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων, τη συμβουλευτική υποστήριξη για τη διαμόρφωση πολιτικής κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, την εκπόνηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων κλπ.
97. Πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού που στοχεύουν στην επένδυση σε σύγχρονες δεξιότητες, με έμφαση στις ψηφιακές, στην προσέγγιση του κόσμου της εκπαίδευσης με την επιχειρηματική κοινότητα και στη βελτίωση της μετάβασης από την

εκπαίδευση στην απασχόληση. Στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση της απασχόλησης, ιδιαίτερα των νέων, μέσω σύζευξης των γνώσεων και δεξιοτήτων τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

98. Δημιουργία κινήτρων για τη διαχείριση του φαινομένου της διαφυγής ταλέντων (brain drain) και υψηλά καταρτισμένου στελεχειακού δυναμικού. Ειδικό καθεστώς μειωμένων παρακρατούμενων φόρων και εισφορών εργαζομένων σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, σύμφωνα με ευρωπαϊκές πρακτικές.
99. Δράσεις για την ενίσχυση, ενδυνάμωση και υποστήριξη της ισότιμης ένταξης και ανάπτυξης ανεξαρτήτως φύλου, εθνικότητας και θρησκείας. Προγράμματα εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Αγορά Εργασίας και Νέες Δεξιότητες

100. Στρατηγικός προσανατολισμός των προγραμμάτων σπουδών όλων των επιπέδων των Συστημάτων Τυπικής και Μη Τυπικής Εκπαίδευσης στην προσφορά οριζόντιων γνώσεων και δεξιοτήτων καθώς και των ψηφιακών γνώσεων, που αυξάνουν την κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού και διευρύνουν την απασχολησιμότητά του (επιχειρηματικότητα, κριτική σκέψη, επίλυση προβλημάτων, ανάληψη πρωτοβουλίας, ομαδική εργασία, ομαδική εργασία, ξένες γλώσσες, ικανότητα για μάθηση – learning to learn, κλπ).
101. Προτεραιότητα στην προώθηση εκπαίδευσης και κατάρτισης για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων συναφών με τις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (STEM).
102. Ανάληψη πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών / εκπαιδευτών, και τη συνεχή επιμόρφωσή τους. Ενδεικτικά, συνεργασία για την μεταφορά τεχνογνωσίας σε Εκπαιδευτικούς της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω της τοποθέτησής τους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε επιχειρήσεις, ώστε να εξοικειώνονται με τις τεχνολογίες που

χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις στην παραγωγική τους διαδικασία.

103. Διαμόρφωση ενός νέου, ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής για την αναγνώριση και την πιστοποίηση προσόντων με βάση αξιόπιστα διεθνή πρότυπα ποιότητας των γνώσεων και δεξιοτήτων καθώς και των προσόντων που αποκτούνται μέσω των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης.
104. Αδειοδότηση και πιστοποίηση των επαγγελματιών με βάση τις γνώσεις και τις δεξιότητες.

Αγορά Εργασίας και Εκπαίδευση /Κατάρτιση

105. Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις με ειδικότητες που θα υπηρετούν δυναμικούς τομείς προτεραιότητας, οι οποίοι παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα και με τη διαμόρφωση σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών στην κατεύθυνση της αξιοποίησης της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, της υιοθέτησης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία και της διαρκούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.
106. Βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου για την πρακτική άσκηση. Διαμόρφωση και χρηματοδότηση ολοκληρωμένου συστήματος για μακροπρόθεσμα οφέλη. Υιοθέτηση ενός πλαισίου ποιότητας για την πρακτική άσκηση, το οποίο θα περιλαμβάνει ορισμούς των βασικών εννοιών, απαιτούμενες προδιαγραφές για την εφαρμογή της, θέματα συμβατικών υποχρεώσεων και δικαιωμάτων των εμπλεκόμενων, καθώς και θέματα παρακολούθησης, εποπτείας και αξιολόγησης. Το πλαίσιο ποιότητας θα πρέπει να προέλθει από διαβούλευση με την επιχειρηματική κοινότητα, βασικό συντελεστή στο θεσμό της πρακτικής άσκησης.
107. Διαμόρφωση ποιοτικών πλαισίων μαθητείας που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τόσο των επιχειρήσεων όσο και των μαθητευομένων καθώς και των σχετικών κωδίκων δεοντολογίας για την υλοποίηση προγραμμάτων αυτών.
108. Εκσυγχρονισμός του πλαισίου παροχής προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης

(επαγγελματικά περιγράμματα, αδειοδότηση φορέων κατάρτισης, πιστοποίηση εκπαιδευτών, πλαίσιο ποιότητας, μαθησιακά αποτελέσματα, πρακτική άσκηση κλπ.).

109. Αξιολόγηση δράσεων ΟΑΕΔ. Αξιολόγηση της μέχρι τώρα λειτουργίας και αναδιάρθρωση της χρηματοδότησης της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης μέσω του Λογαριασμού για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΛΑΕΚ) ώστε να εξυπηρετεί με αποτελεσματικότερο τρόπο τις νέες ανάγκες των επιχειρήσεων.
110. Προώθηση των συνεργασιών μεταξύ ενώσεων επιχειρήσεων ενός οικονομικού κλάδου ή τομέα με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για την από κοινού διαμόρφωση Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς.
111. Επανεξέταση του στενού κανονιστικού πλαισίου του Ν4485/2017 για τα ΜΠΣ.
112. Σύγκλιση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση, λειτουργία και διοίκηση των ΑΕΙ με τις βέλτιστες πρακτικές που υιοθετούνται στις χώρες μέλη της Ε.Ε. και του ΟΟΣΑ που έχουν τις καλύτερες επιδόσεις σε ό,τι αφορά τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των φοιτητών αλλά και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.
113. Ενίσχυση της αυτονομίας των διοικήσεων των σχολείων στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού προγράμματος και την διαχείριση του προϋπολογισμού του σχολείου. Χρήση καλών πρακτικών, που χρησιμοποιούνται σε Ελληνικά και ξένα σχολεία.
114. Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης, σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο μονάδας, τα αποτελέσματα της οποίας θα δημοσιοποιούνται από δημόσια και ιδιωτικά σχολεία σε ένα πλαίσιο διαφάνειας και θα αξιοποιούνται κυρίως ως πηγή πληροφόρησης και ως βάση για τη συνεχή βελτίωση του συστήματος συνολικά και της κάθε μονάδας χωριστά.
115. Πολιτική διαφάνειας (open data) και αξιοποίηση των δημόσιων πόρων που κατευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, για τη συνολική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Οικονομικές εξελίξεις

ΑΕΠ: Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά +1,8% το 2^ο τρίμηνο του 2018, έναντι +2,5% το 1^ο τρίμηνο του 2018 και +1,4% στο σύνολο του 2017. Η ανάπτυξη της οικονομίας κατά το 2^ο τρίμηνο του 2018 είναι αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης των εξαγωγών αγαθών (+7,2%) και υπηρεσιών (+12,2%), ενώ η ιδιωτική κατανάλωση παρουσίασε ανάκαμψη (+1%), έπειτα από σημαντική επιβράδυνση το 2^ο εξάμηνο του 2017 (-0,4%) και μηδενική μεταβολή το 1^ο τρίμηνο του 2018. Αντίθετα, οι συνολικές επενδύσεις σε πάγια εμφανίζουν πτώση -5,4%, η οποία όμως οφείλεται στη μείωση των εισαγωγών πλοίων (-74% σε αξία το 2^ο τρίμηνο του 2018 σε σύγκριση με το 2^ο τρίμηνο του 2017) και αποτυπώνεται ταυτόχρονα και στην

υποχώρηση των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό κατά -48,8%. Αντίθετα, η εικόνα των επενδύσεων στις υπόλοιπες κατηγορίες παγίων είναι θετική, ενώ αν εξαιρεθούν οι εισαγωγές πλοίων εκτιμάται ότι οι επενδύσεις σε πάγια αυξήθηκαν κατά +10,4% και οι συνολικές επενδύσεις (περιλαμβανομένης της μεταβολής των αποθεμάτων) κατά +16,9% (**Δ01** και **Δ02**). Την ίδια ώρα η δημόσια κατανάλωση μειώθηκε κατά -2%, επιπλέον μείωσης -2,1% το 2^ο τρίμηνο του 2017 και -1,1% στο σύνολο του 2017, αποτυπώνοντας τις προσπάθειες επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, η αύξηση του ΑΕΠ κατά +1,8% το 2^ο τρίμηνο του 2018 προήλθε από την ιδιωτική κατανάλωση κατά +0,7 π.μ. και τις εξαγωγές κατά +3 π.μ., ενώ η δημόσια κατανάλωση και οι εισαγωγές συνέβαλαν

Δ01: Συνιστώσες του ΑΕΠ από την πλευρά της ζήτησης (ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό Q2 2018 και Eurostat)

Ετήσια % μεταβολή, τιμές 2010, με εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν-Ιουν 2018	Πρόβλεψη 2018*
ΑΕΠ	-0,3%	-0,2%	1,4%	2,5%	1,8%	2,2%	2,0%
Τελική καταναλωτική δαπάνη	-0,1%	-0,3%	-0,2%	0,0%	0,8%	0,4%	
Ιδιωτική κατανάλωση	-0,5%	0,0%	0,1%	0,0%	1,0%	0,5%	0,5%
Δημόσια κατανάλωση	1,2%	-1,5%	-1,1%	0,1%	-2,0%	-0,9%	1,2%
Επενδύσεις	-9,0%	7,4%	15,7%	-10,7%	1,7%	-5,0%	11,9%
Επενδύσεις σε πάγια	-0,3%	1,6%	9,6%	-10,3%	-5,4%	-7,9%	11,1%
Επενδύσεις εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	-9,7%	5,7%	11,7%	7,0%	16,9%	11,7%	
Επενδύσεις σε πάγια εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	-0,2%	-0,6%	4,9%	13,2%	10,4%	11,9%	
Εξαγωγές	3,1%	-1,8%	6,8%	8,0%	9,4%	8,7%	5,6%
Αγαθά	8,2%	3,7%	5,5%	10,8%	7,2%	9,0%	
Υπηρεσίες	-2,5%	-7,7%	8,2%	4,6%	12,2%	8,4%	
Εισαγωγές	0,4%	0,3%	7,2%	-3,1%	4,3%	0,5%	5,5%
Αγαθά	3,5%	2,9%	6,4%	-6,2%	1,7%	-2,3%	
Υπηρεσίες	-11,6%	-10,8%	10,8%	11,8%	16,2%	14,0%	
Εισαγωγές χωρίς πλοία**	0,5%	-0,5%	5,5%	4,2%	9,5%	6,9%	
Αγαθά χωρίς πλοία**	3,7%	2,1%	4,4%	2,3%	8,0%	5,1%	

Συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν-Ιουν 2018	Πρόβλεψη 2018*
ΑΕΠ	-0,3%	-0,2%	1,4%	2,5%	1,8%	2,2%	2,0%
Τελική καταναλωτική δαπάνη	-0,1%	-0,3%	-0,1%	0,0%	0,7%	0,3%	
Ιδιωτική κατανάλωση	-0,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,7%	0,4%	0,4%
Δημόσια κατανάλωση	0,3%	-0,3%	-0,2%	0,0%	-0,4%	-0,2%	0,3%
Επενδύσεις	-1,0%	0,7%	1,8%	-1,1%	0,0%	-0,5%	1,6%
Επενδύσεις σε πάγια	0,0%	0,2%	1,1%	-1,3%	-0,6%	-0,9%	1,4%
Επενδύσεις εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	-1,0%	0,5%	1,2%	1,4%	1,7%	1,5%	
Επενδύσεις σε πάγια εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	0,0%	-0,1%	0,5%	1,2%	1,0%	1,1%	
Εξαγωγές	0,9%	-0,6%	2,1%	2,5%	3,0%	2,7%	1,8%
Αγαθά	1,2%	0,6%	0,9%	1,8%	1,3%	1,6%	
Υπηρεσίες	-0,4%	-1,1%	1,1%	0,6%	1,7%	1,2%	
Εισαγωγές	-0,1%	-0,1%	-2,4%	1,1%	-1,5%	-0,2%	-1,9%
Αγαθά	-0,9%	-0,8%	-1,8%	1,9%	-0,5%	0,7%	
Υπηρεσίες	0,8%	0,7%	-0,6%	-0,7%	-0,9%	-0,8%	
Εισαγωγές χωρίς πλοία**	-0,1%	0,2%	-1,7%	-1,4%	-3,1%	-2,2%	
Αγαθά χωρίς πλοία**	-0,9%	-0,5%	-1,1%	-0,6%	-2,1%	-1,4%	

* Υπουργείο Οικονομικών, [Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019 – 2022](#), Ιουν. 2018

** Εκτίμηση ΣΕΒ με βάση τα στοιχεία διεθνούς εμπορίου αγαθών της ΕΛΣΤΑΤ και της EUROSTAT.

Δ02: Επενδύσεις κατά κατηγορία (ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί Q2 2018 και Eurostat)

Ετήσια % μεταβολή, τιμές 2010, με εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν-Ιουν 2018
Σύνολο επενδύσεων σε πάγια	-0,3%	1,6%	9,6%	-10,3%	-5,4%	-7,9%
Κατοικίες	-25,8%	-12,6%	-8,6%	10,9%	5,1%	7,9%
Λοιπές κατασκευές	-8,3%	26,3%	-5,3%	4,8%	6,9%	5,8%
Αγροτικά προϊόντα	-30,1%	24,9%	0,8%	4,6%	5,1%	4,9%
Μεταφορικός εξοπλισμός*	-13,8%	-8,7%	83,2%	-56,2%	-48,8%	-53,4%
Εξοπλισμός ΤΠΕ	24,3%	-21,7%	-3,9%	21,9%	15,4%	18,6%
Μηχανολογικός εξοπλισμός*	20,5%	-10,7%	5,2%	19,0%	19,3%	19,1%
Λοιπά προϊόντα	9,7%	2,1%	-0,3%	0,0%	0,6%	0,3%
Σύνολο εκτός πλοίων**	-0,2%	-0,6%	4,9%	13,2%	10,4%	11,8%

€ εκατ. σε τρέχουσες τιμές χωρίς εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν-Ιουν 2018
Σύνολο επενδύσεων σε πάγια	20.308,6	20.458,4	22.477,7	4.792,6	5.030,0	9.822,6
Κατοικίες	1.309,9	1.127,1	1.025,6	294,8	290,3	585,1
Λοιπές κατασκευές	6.070,3	7.544,1	7.124,4	1.163,2	1.498,6	2.661,9
Αγροτικά προϊόντα	68,9	84,1	87,3	16,7	18,8	35,5
Μεταφορικός εξοπλισμός	3.018,0	2.772,2	5.114,4	766,7	700,6	1.467,2
Εξοπλισμός ΤΠΕ	1.954,4	1.523,6	1.457,8	473,1	389,5	862,6
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4.775,2	4.252,4	4.492,0	1.332,3	1.319,8	2.652,1
Λοιπά προϊόντα	3.111,8	3.154,9	3.176,0	745,8	812,5	1.558,3
Εισαγωγές πλοίων	1.605,0	1.941,4	3.090,5	394,9	238,8	633,6
Επενδύσεις σε πάγια εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	18.703,6	18.517,0	19.387,2	4.397,7	4.791,3	9.189,0
Ετήσια % μεταβολή	-0,3%	-1,0%	4,7%	13,9%	9,6%	11,6%

* Περιλαμβάνονται και οπλικά συστήματα

** Εκτίμηση ΣΕΒ με βάση τα στοιχεία διεθνούς εμπορίου αγαθών της ΕΛΣΤΑΤ και της EUROSTAT.

αρνητικά κατά -0,4 π.μ. και -1,5 π.μ. αντίστοιχα και οι συνολικές επενδύσεις, περιλαμβανομένης της μεταβολής των αποθεμάτων, είχαν μηδενική επίδραση στην ανάπτυξη (Δ01).

Όπως προαναφέρθηκε, η πτώση των επενδύσεων σε πάγια οφείλεται κυρίως στη μείωση των εισαγωγών πλοίων σε σύγκριση με το 2017. Ειδικότερα, οι εισαγωγές πλοίων ανήλθαν σε €239 εκατ. το 2^ο τρίμηνο και σε €634 εκατ. συνολικά το 1^ο εξάμηνο του 2018, έναντι €915 εκατ. το 2^ο τρίμηνο και €2.364 εκατ. συνολικά το 1^ο εξάμηνο του 2017. Η εξέλιξη αυτή επηρέασε το ύψος των συνολικών επενδύσεων σε πάγια, οι οποίες εμφανίζουν πτώση -7,9% κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, όπως επίσης και των εισαγωγών, οι οποίες εμφανίζουν οριακή άνοδο (+0,5%) κατά το ίδιο διάστημα. Αν δεν υπολογιστεί η αξία των εισαγωγών πλοίων, εκτιμάται ότι οι επενδύσεις σε πάγια ανακάμπτουν κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 και μάλιστα με αυξανόμενο ρυθμό (+11,9%, έναντι +4,9% στο σύνολο του 2017). Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται στην ανάλυση των επενδύσεων κατά κατηγορία, με τις

επενδύσεις σε κατοικίες να σημειώνουν άνοδο κατά +5,1% το 2^ο τρίμηνο και +7,9% κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, σε λοιπές κατασκευές κατά +6,9% και +5,8% αντίστοιχα και σε μηχανολογικό εξοπλισμό κατά +19,3% και +19,1% αντίστοιχα (Δ02 και Δ03).

Παράλληλα, οι εισαγωγές εξαιρουμένων των πλοίων εκτιμάται ότι αυξήθηκαν κατά +9,5% το 2^ο τρίμηνο και +6,9% το 1^ο εξάμηνο του 2018, αντί για +4,3% και +0,5% αντίστοιχα χωρίς την προσαρμογή για τα πλοία, καταδεικνύοντας ότι τα περιθώρια υποκατάστασης εισαγωγών παραμένουν περιορισμένα.

Σε κάθε περίπτωση, οι εξαγωγές αγαθών (βιομηχανία) και υπηρεσιών (τουρισμός), οι οποίες αυξάνονται με ρυθμό +9% και +8,4% αντίστοιχα κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, αποτελούν τον κύριο μοχλό ανάπτυξης, ενώ η δυναμική τους πορεία αναμένεται να συνεχιστεί, συμβάλλοντας θετικά στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα.

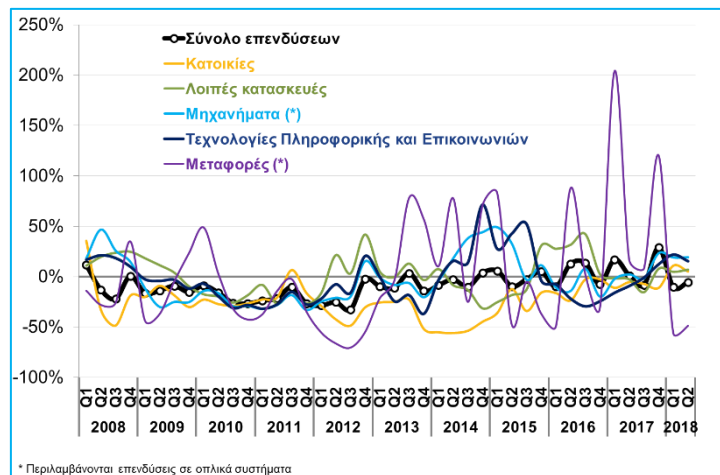

Από την πλευρά της ιδιωτικής κατανάλωσης, η σταδιακή αποκατάσταση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, η οποία αποτυπώνεται στη βελτίωση των εκτιμήσεων των νοικοκυριών, ιδίως αναφορικά με την οικονομική τους κατάσταση (βλ. παρακάτω) και την πρόθεσή τους να προχωρήσουν σε μείζονες αγορές το επόμενο 12μηνο (διάγραμμα 1^{ης} σελίδας), φαίνεται να επιδρά θετικά στις λιανικές πωλήσεις (+1,6% το 1^ο εξάμηνο του 2018). Παράλληλα, η καλή πορεία του τουρισμού δημιουργεί εισοδήματα, αυξάνοντας την κατανάλωση των νοικοκυριών. Έτσι, η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύεται το 2^ο τρίμηνο του 2018 κατά +1%, έπειτα από πτώση κατά -0,1% και -0,6% το 2^ο και 3^ο τρίμηνο του 2017 και μηδενική μεταβολή το 1^ο τρίμηνο του 2018 (**Δ04**).

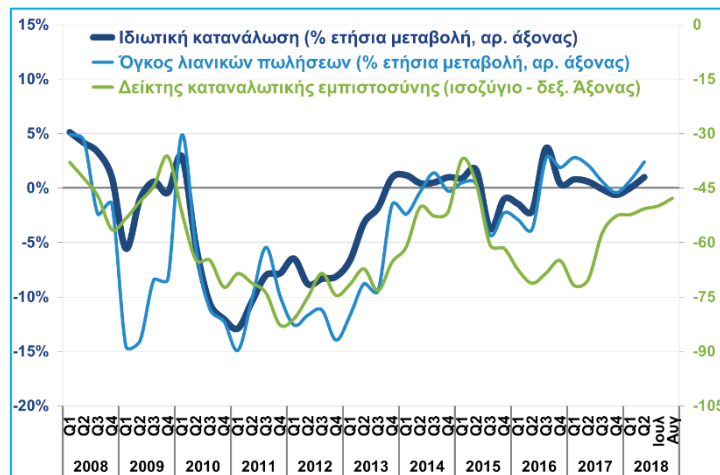
Από την πλευρά της προσφοράς, η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της οικονομίας αυξήθηκε κατά +2,5% το 2^ο τρίμηνο του 2018, με όλους τους κλάδους σε φάση ανάκαμψης, εξαιρουμένων των κλάδων ενημέρωσης και επικοινωνίας (-2,2%) και τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων (-10,2%), που συνεχίζουν να εμφανίζουν απώλειες, ενώ ξεχωρίζουν οι επιδόσεις της Γεωργίας (+5%), της Βιομηχανίας (+4,1%), των Κατασκευών (+10,3%) και των κλάδων του Εμπορίου, Τουρισμού και Μεταφορών (+3,5%, **Δ05**).

Τέλος, η παραγωγικότητα της εργασίας, μετά από τρία χρόνια μείωσης, έχει επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής (+0,7% το 1^ο εξάμηνο του 2018), στηρίζοντας ονομαστικές αυξήσεις στους μισθούς άνω του 1% (ή +0,8% λαμβάνοντας υπόψη τον πληθωρισμό) στο 1^ο εξάμηνο του 2018 (έναντι +0,1% το 2017 και μειώσεων τα προηγούμενα χρόνια, **Δ06**). Η απασχόληση, επίσης, των μισθωτών και του συνόλου των εργαζομένων, συνεχίζει να αυξάνεται και το 2018 με ρυθμούς άνω του +2% και +1,5% αντίστοιχα (**Δ07**).

Δ03: Επενδύσεις κατά κατηγορία (ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, Q2 2018)

Δ04: Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις και καταναλωτική εμπιστοσύνη (ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, Q2 2018 και ΕΕ-DG ECFIN, Αυγ. 2018)

Δ05: Συνιστώσες του ΑΕΠ από την πλευρά της προσφοράς
(ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί Q2 2018 και Eurostat)

Ετήσια % μεταβολή, τιμές 2010, με εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο ΑΠΑ	-0,5%	-1,2%	1,4%	2,1%	2,5%	2,3%
Γεωργία	-2,9%	-8,8%	1,3%	3,5%	5,0%	4,2%
Βιομηχανία	0,9%	5,4%	6,3%	1,9%	4,1%	3,0%
Μεταποίηση	3,0%	8,5%	3,5%	1,0%	1,5%	1,2%
Κατασκευές	-6,3%	24,3%	-5,6%	9,9%	10,3%	10,1%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	-2,8%	-6,1%	2,3%	2,8%	3,5%	3,2%
Εμπόριο	-0,2%	-1,1%
Τουρισμός	-1,4%	-7,9%
Μεταφορές	-8,1%	-11,8%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-5,5%	-3,0%	-2,2%	-1,1%	-2,2%	-1,6%
Τράπεζες, ασφάλειες	-0,3%	-1,5%	-7,3%	-9,2%	-10,2%	-9,7%
Αγορά ακινήτων	1,3%	-0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	4,4%	-2,3%	4,4%	8,3%	7,3%	7,8%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	-0,2%	-1,3%	-0,7%	1,8%	2,2%	2,0%
Τέχνες, διασκέδαση	3,8%	-1,5%	9,2%	9,5%	5,7%	7,6%
Συμβολή στη μεταβολή της ΑΠΑ	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο ΑΠΑ	-0,5%	-1,2%	1,4%	2,1%	2,5%	2,3%
Γεωργία	-0,1%	-0,4%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Βιομηχανία	0,1%	0,6%	0,8%	0,2%	0,5%	0,4%
Μεταποίηση	0,2%	0,7%	0,3%	0,1%	0,1%	0,1%
Κατασκευές	-0,2%	0,6%	-0,2%	0,3%	0,3%	0,3%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	-0,6%	-1,3%	0,5%	0,6%	0,7%	0,7%
Εμπόριο	0,0%	-0,1%
Τουρισμός	-0,1%	-0,6%
Μεταφορές	-0,5%	-0,7%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-0,2%	-0,1%	-0,1%	0,0%	-0,1%	0,0%
Τράπεζες, ασφάλειες	0,0%	-0,1%	-0,3%	-0,4%	-0,4%	-0,4%
Αγορά ακινήτων	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	0,2%	-0,1%	0,2%	0,4%	0,3%	0,4%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	-0,1%	-0,3%	-0,2%	0,4%	0,5%	0,4%
Τέχνες, διασκέδαση	0,2%	-0,1%	0,4%	0,4%	0,3%	0,3%

Σημ.: Τυχόν αποκλίσεις από το σύνολο οφείλονται στη χρήση κλαδικών αποπληθωριστών.

Δ06: Αμοιβές και παραγωγικότητα κατά κλάδο
(ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί Q2 2018 και Eurostat)

Αμοιβές ανά μισθωτό

Ετήσια % μεταβολή, τρέχουσες τιμές, χωρίς εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο	-2,3%	-0,9%	0,1%	1,3%	1,1%	1,2%
Γεωργία	0,9%	0,0%	2,1%	-0,7%	3,6%	1,5%
Βιομηχανία	-2,4%	0,2%	1,3%	2,2%	0,6%	1,4%
Κατασκευές	-10,3%	-0,7%	0,2%	-1,8%	-1,8%	-1,6%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	-4,6%	-0,4%	0,3%	0,8%	-0,3%	0,2%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-1,8%	-9,4%	-1,8%	0,8%	-4,0%	-1,8%
Τράπεζες, ασφάλειες	-3,2%	5,4%	4,7%	0,2%	0,1%	0,1%
Αγορά ακινήτων	13,8%	-1,3%	1,1%	3,8%	3,8%	2,7%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	-5,3%	-8,6%	-1,3%	2,9%	3,9%	3,4%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	-2,1%	-1,1%	-1,1%	1,3%	1,8%	1,6%
Τέχνες, διασκέδαση	10,7%	0,9%	0,6%	1,3%	4,7%	3,1%

ΑΠΑ ανά απασχολούμενο

Ετήσια % μεταβολή, τιμές 2010, χωρίς εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο	-1,2%	-1,7%	-0,7%	0,4%	1,0%	0,7%
Γεωργία	0,7%	-6,5%	1,0%	0,4%	-0,1%	0,2%
Βιομηχανία	0,2%	6,7%	2,5%	0,9%	3,6%	2,3%
Κατασκευές	-2,1%	22,7%	-6,8%	6,8%	8,5%	7,8%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	-5,3%	-7,6%	-0,3%	2,5%	3,5%	3,0%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-2,3%	-6,7%	-8,9%	-9,3%	-9,3%	-9,3%
Τράπεζες, ασφάλειες	3,8%	-3,1%	-6,1%	-4,4%	-2,8%	-3,6%
Αγορά ακινήτων	-1,0%	-1,2%	13,5%	4,5%	-10,0%	-3,3%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	0,5%	-3,2%	2,7%	6,7%	7,1%	6,9%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	-1,2%	-2,6%	-2,8%	-0,8%	-2,2%	-1,5%
Τέχνες, διασκέδαση	2,9%	1,7%	6,5%	7,4%	8,0%	7,7%

Δ07: Απασχόληση κατά κλάδο (ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί Q2 2018 και Eurostat)
Μισθωτοί

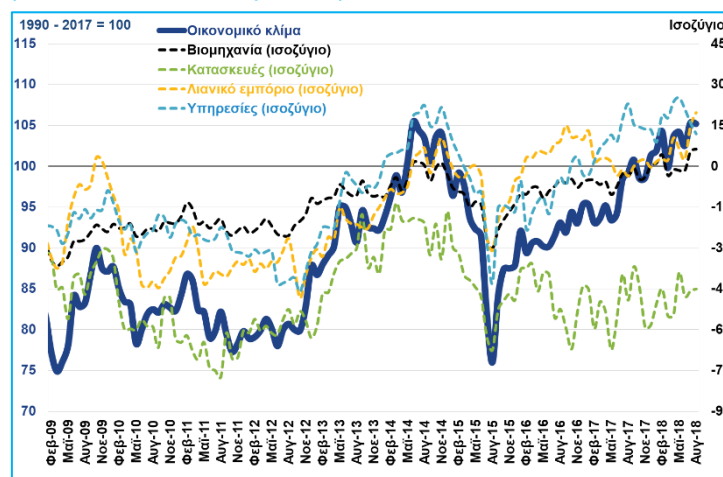
Ετήσια % μεταβολή, στοιχεία χωρίς εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο	1,0%	0,9%	2,2%	2,1%	2,2%	2,2%
Γεωργία	-3,9%	-3,0%	-1,0%	3,8%	-0,9%	1,3%
Βιομηχανία	0,8%	-1,5%	5,3%	1,9%	2,2%	2,0%
Κατασκευές	-6,8%	4,1%	-2,5%	-3,5%	0,4%	-1,6%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	2,6%	1,9%	2,7%	1,6%	2,4%	2,0%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-2,6%	2,9%	8,4%	10,7%	7,1%	8,8%
Τράπεζες, ασφάλειες	-2,7%	3,2%	-2,1%	-4,3%	-5,0%	-4,6%
Αγορά ακινήτων	2,0%	0,7%	-12,6%	10,8%	6,8%	8,9%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	4,5%	1,8%	0,6%	0,4%	-0,8%	-0,2%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	1,0%	1,2%	1,9%	2,4%	3,8%	3,1%
Τέχνες, διασκέδαση	0,3%	-2,3%	1,6%	6,1%	0,4%	3,2%

Σύνολο απασχολουμένων

Ετήσια % μεταβολή, στοιχεία χωρίς εποχ. διόρθωση	2015	2016	2017	2018 Q1	2018 Q2	Ιαν - Ιουν 2018
Σύνολο	0,7%	0,5%	2,1%	1,8%	1,5%	1,6%
Γεωργία	-3,5%	-2,4%	0,3%	3,3%	4,2%	3,7%
Βιομηχανία	0,6%	-1,2%	3,7%	1,5%	0,7%	1,1%
Κατασκευές	-4,3%	1,3%	1,2%	1,4%	1,3%	1,4%
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	2,7%	1,7%	2,6%	0,7%	0,3%	0,5%
Ενημέρωση και επικοινωνία	-3,2%	3,9%	7,4%	9,9%	8,0%	8,9%
Τράπεζες, ασφάλειες	-3,9%	1,6%	-1,2%	-5,2%	-7,7%	-6,4%
Αγορά ακινήτων	2,3%	1,1%	-11,7%	-4,2%	11,3%	2,9%
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	3,8%	1,0%	1,6%	2,0%	-0,6%	0,7%
Δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση και υγεία	1,0%	1,3%	2,1%	2,5%	4,5%	3,5%
Τέχνες, διασκέδαση	0,9%	-3,2%	2,6%	1,9%	-2,2%	-0,1%

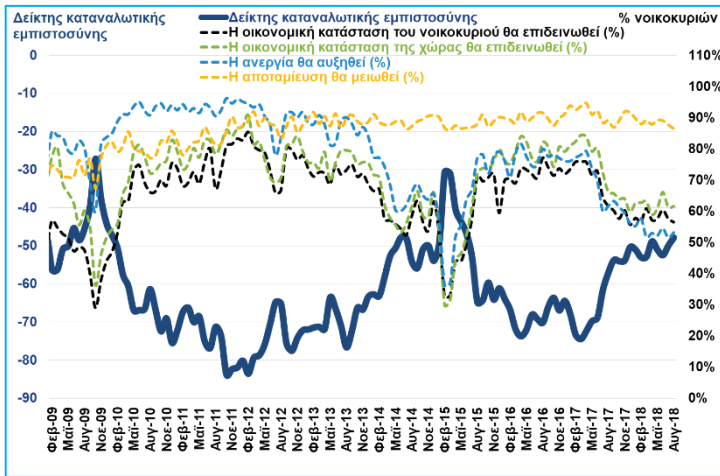
Οικονομικό κλίμα: Η ομαλή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής, σε συνδυασμό με την καλή πορεία των εξαγωγών και του τουρισμού, συνέβαλαν στη βελτίωση του οικονομικού κλίματος τον Ιούλιο του 2018 και τη διατήρησή του τον Αύγουστο του ίδιου έτους στο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2014. Ειδικότερα, ο δείκτης οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε στις 105,2 μονάδες τον Αύγουστο του 2018, από 105,3 μονάδες τον προηγούμενο μήνα και 99,2 μονάδες τον Αύγουστο του 2017, κυρίως ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία και στο λιανικό εμπόριο, ενώ στις υπηρεσίες ο σχετικός δείκτης υποχώρησε ελαφρά, με το ισοζύγιο θετικών αρνητικών εκτιμήσεων να παραμένει ωστόσο θετικό (Δ08).

Ανάλογη περίπτωση εικόνα εμφανίζει και η καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία βελτιώθηκε αισθητά τον Ιούλιο του 2018 και διαμορφώθηκε στις -49,9 μονάδες, από -52,4 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, ενώ τον Αύγουστο του 2018 σημείωσε νέα άνοδο και διαμορφώθηκε στις -47,8 μονάδες, στο υψηλότερο

Δ08: Δείκτης οικονομικού κλίματος και επιχειρηματικές προσδοκίες στους βασικούς κλάδους (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

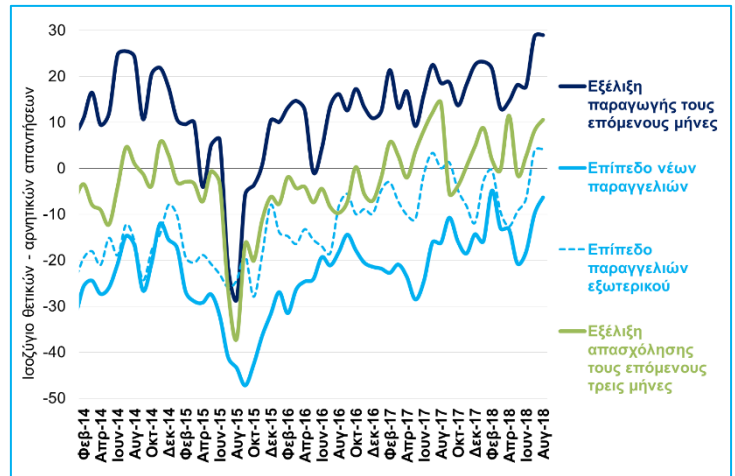
Δ09: Καταναλωτική εμπιστοσύνη και εκτιμήσεις νοικοκυριών (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

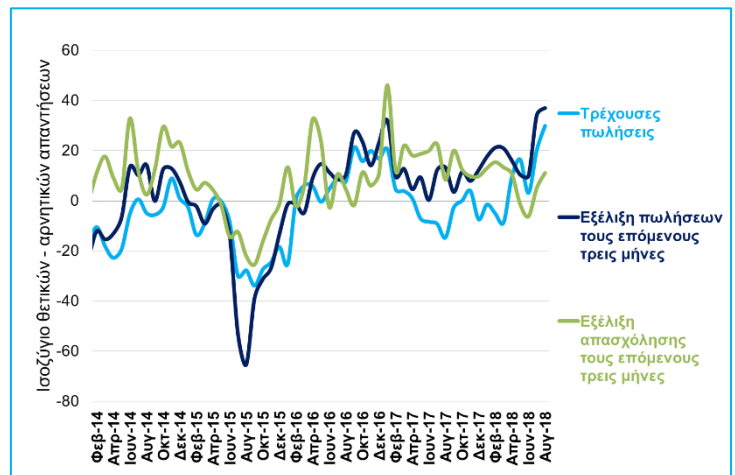
επίπεδο από τον Ιούλιο του 2015 (Δ09). Η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης προήλθε κυρίως από τις καλύτερες εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση, τη γενικότερη κατάσταση της χώρας και την ανεργία, ενώ και η πρόθεσή τους για μείζονες αγορές και αποταμίευση εμφανίζει θετική τάση από τον Ιανουάριο του 2017 (διάγραμμα 1^{ης} σελίδας).

Πιο αναλυτικά, στη βιομηχανία βελτιώνονται οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της απασχόλησης και των νέων παραγγελιών, ενώ οι εκτιμήσεις τους για την παραγωγή κατά τους επόμενους μήνες και τις εξαγωγές παραμένουν θετικές (Δ10). Στο λιανικό εμπόριο, οι επιχειρήσεις εμφανίζονται ιδιαίτερα ικανοποιημένες αναφορικά με τις πωλήσεις τους κατά την τρέχουσα περίοδο, ενώ προβλέπουν ότι θα αυξηθούν κατά το επόμενο τρίμηνο, όπως επίσης και η απασχόληση (Δ11). Αντίθετα, στις υπηρεσίες οι επιχειρηματικές προσδοκίες σημείωσαν κάμψη, κυρίως λόγω της συγκράτησης των εκτιμήσεων για την εξέλιξη της ζήτησης και της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο. Η εικόνα αυτή σχετίζεται με την κορύφωση της τουριστικής περιόδου και την αναμενόμενη υποχώρηση της ζήτησης το επόμενο διάστημα και ακολουθεί την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Πάντως, τα σχετικά ισοζύγια θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων παραμένουν σε θετικό έδαφος (Δ12). Τέλος, στις κατασκευές, παρά την επιδείνωση των προσδοκιών των επιχειρήσεων για την πορεία των

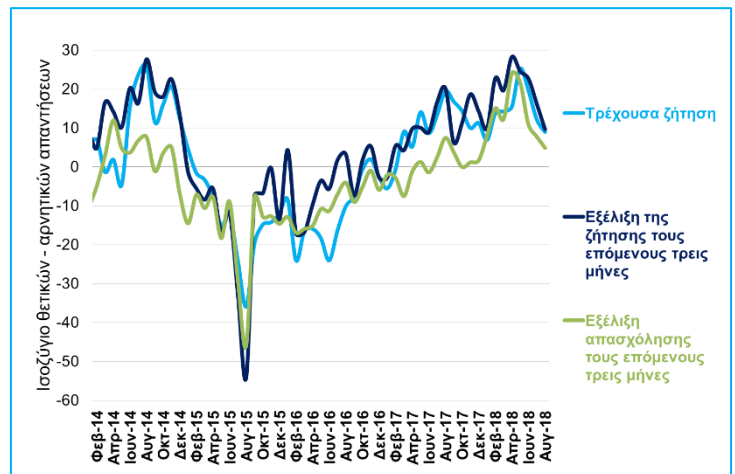
Δ10: Επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

Δ11: Επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

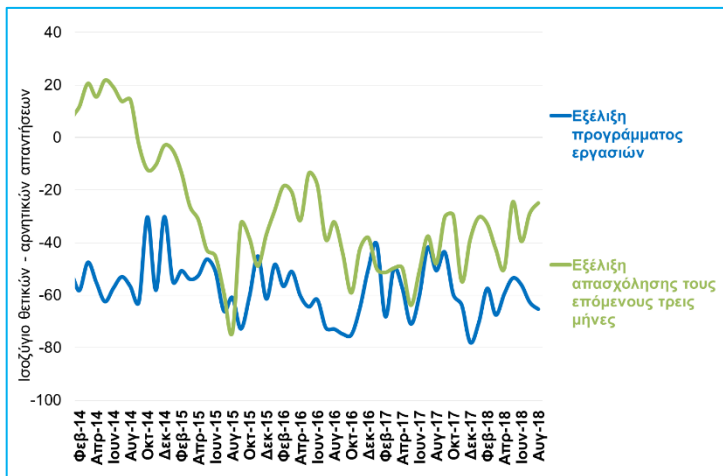

Δ12: Επιχειρηματικές προσδοκίες στις υπηρεσίες (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

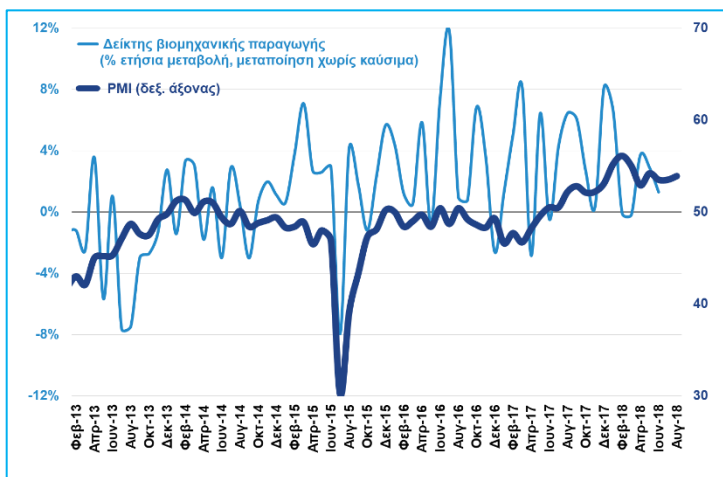

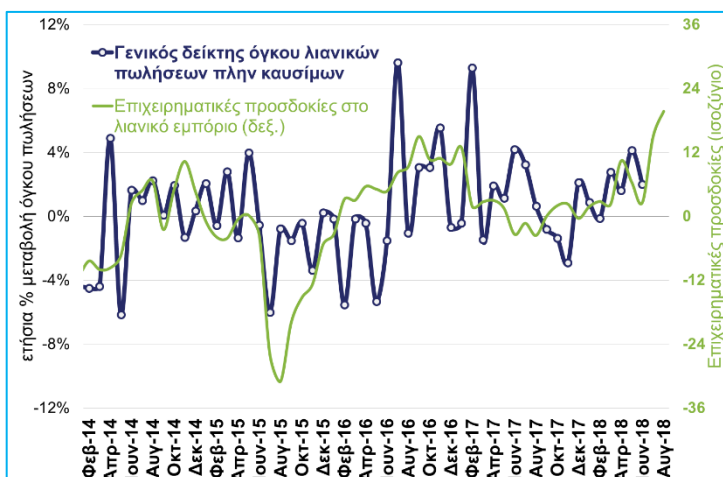
Δ13: Επιχειρηματικές προσδοκίες στις κατασκευές (EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

Δ14: Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) και μεταβολή του δείκτη παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών (Markit, Αυγ. 2018, ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2018,)

Δ15: Δείκτης όγκου πωλήσεων και επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2018, EE - DG ECFIN, Αυγ. 2018)

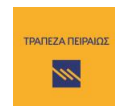

εργασιών τους, οι εκτιμήσεις για την απασχόληση κινήθηκαν θετικά, βελτιώνοντας το γενικό ισοζύγιο, το οποίο ωστόσο παραμένει ιδιαίτερα αρνητικό (Δ13).

Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση: Επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης της παραγωγής, των νέων παραγγελιών και της απασχόλησης καταγράφουν τα στοιχεία του Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) τον Αύγουστο του 2018, ο οποίος διαμορφώθηκε στις 53,9 μονάδες (από 53,5 τον προηγούμενο μήνα και 52,2 τον Αύγουστο του 2017), παραμένοντας για 15^ο συνεχόμενο μήνα σε επίπεδο πάνω από τις 50 μονάδες (όριο μηδενικής ανάπτυξης, Δ14). Σύμφωνα με τα στοιχεία του δείκτη, η παραγωγή στη μεταποίηση ενισχύεται ως αποτέλεσμα της αύξησης της ζήτησης τόσο από την εσωτερική αγορά όσο και από το εξωτερικό, με τις νέες παραγγελίες εξαγωγών να αυξάνονται με έντονο ρυθμό. Ως αποτέλεσμα αυτών των τάσεων, η απασχόληση αυξάνεται επίσης με έντονο ρυθμό, ενώ οι επιχειρήσεις παραμένουν αισιόδοξες για την εξέλιξη της παραγωγής και των νέων παραγγελιών τους επόμενους 12 μήνες.

Λιανικές πωλήσεις: Θετικά κινήθηκε ο όγκος λιανικών πωλήσεων τον Ιούνιο του 2018, με τον γενικό δείκτη πλην καυσίμων να καταγράφει αύξηση +2%, επιπλέον αύξησης +4% τον Ιούνιο του 2017, και τους επιμέρους δείκτες στις κυριότερες κατηγορίες καταστημάτων να παρουσιάζουν ανοδική τάση. Η θετική πορεία των λιανικών πωλήσεων εκτιμάται ότι θα διατηρηθεί τους επόμενους μήνες, καθώς οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο βελτιώθηκαν σημαντικά τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2018 (Δ15), ενώ οι αγορές των νοικοκυριών κατά κανόνα εντείνονται κατά την περίοδο των θερινών εκπτώσεων και ενόψει των διακοπών.

Συνολικά, κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018, ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων αυξήθηκε κατά +1,9%, επιπλέον αύξησης +2,4% το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν στα καταστήματα επίπλων και ειδών οικιακού εξοπλισμού (+7,6%, επιπλέον αύξησης +4,1% το 1^ο εξάμηνο του 2017) και στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (+4,1%, επιπλέον αύξησης +2,7% το 1^ο εξάμηνο του 2017).

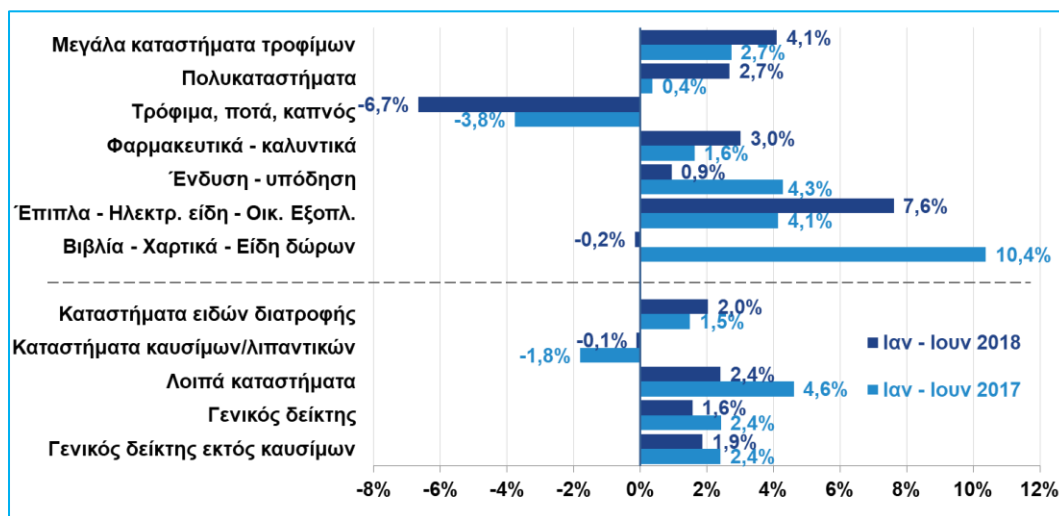

Αντίθετα, στα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων σημειώθηκε έντονη πτώση (-6,7%, επιπλέον μείωσης -3,8% το 1^ο εξάμηνο του 2017), η οποία μπορεί να αποδοθεί στη μετατόπιση της ζήτησης από μικρά σε μεγάλα καταστήματα τροφίμων. Ταυτόχρονα, ο όγκος πωλήσεων στην ένδυση και υπόδηση εμφανίζει θετική μεταβολή το 1^ο εξάμηνο του 2018, παρουσιάζοντας όμως σημαντική αποδυνάμωση τον Ιούνιο (-4,7%), ενώ στα βιβλία, χαρτικά και είδη τεχνολογίας ο όγκος πωλήσεων σημείωσε οριακή υποχώρηση το 1^ο εξάμηνο του 2018 (-0,2%) έπειτα από σημαντική άνοδο το 1^ο εξάμηνο του 2017 (+10,4%, **Δ16**).

Παράλληλα, το 2^ο τρίμηνο του 2018, ο κύκλος εργασιών στο χονδρικό εμπόριο σημείωσε αύξηση +6,7%, επιπλέον αύξησης +2,4% το 2^ο τρίμηνο του 2017 και +3,8% στο σύνολο του 2017.

Η ενίσχυση των λιανικών πωλήσεων κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 αποτυπώνεται και στην ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία αυξήθηκε κατά +1% το 2^ο τρίμηνο του 2018 και +0,5% συνολικά το 1^ο εξάμηνο του 2018, έπειτα από σημαντική επιβράδυνση το 2^ο εξάμηνο του 2017 (-0,4%) και μηδενική μεταβολή το 1^ο τρίμηνο του 2018.

Δ16: Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο κατά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2018)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€362 δισ.

71% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.

48% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€61 δισ.

46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€3,3 δισ.**

42% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

200.000

11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€5 δισ.

20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,2 δισ.

26% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.

31% συνόλου****

* 17.454 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2016 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

